

XIV. L'ÚS DE MAJÚSCULES I MINÚSCULES EN ELS DICTÀMENS DE LA COMISSIÓ JURÍDICA ASSESSORA⁷³

1. Introducció

Aquest estudi pretén explicitar els criteris que segueix la Comissió Jurídica Assessora en l'ús de les majúscules i minúscules, tant en els dictàmens que emet com en la resta de publicacions o documentació.

Cal indicar que tradicionalment el llenguatge jurídic ha tendit a fer un ús força abusiu de les majúscules. Actualment, però, s'estan fent molts esforços per a modernitzar aquest llenguatge d'especialitat per tal que tingui un valor afegit de claredat i concisió. En aquest sentit, entre molts d'altres aspectes, s'han d'utilitzar les majúscules només quan siguin necessàries d'acord amb la finalitat que tenen, d'una manera coherent en tots els documents i, evidentment, dins d'un mateix text.

D'altra banda, s'ha de tenir en compte que els dictàmens de la Comissió són bàsicament documents jurídics; però, a causa de les diverses matèries sobre les quals dictamina – especialment en les reclamacions de responsabilitat patrimonial –, també inclouen d'altres temàtiques –salut, construcció, educació, etc.–, en què també cal seguir uns criteris unificats quant a l'ús de convencions de la llengua, com ara les majúscules i les minúscules.

2. Funcions principals de les majúscules i minúscules

Quina utilitat té emprar dues variants tipogràfiques de cada lletra? D'entrada, cal dir que no tots els alfabetos tenen majúscules i minúscules. Així, l'àrab i l'hebreu no tenen el concepte de majúscules i minúscules, i l'alfabet llatí inicialment tan sols es basava en lletres majúscules. Les minúscules van aparèixer posteriorment d'una manera progressiva i les majúscules van anar adquirint unes funcions concretes.

Actualment, l'alfabet llatí combina els dos tipus de lletres, amb un ús concret de les majúscules, segons les llengües. En alemany, per exemple, tenen com a funció, entre

73. Estudi elaborat per la Sra. Montserrat Lloret i Puente, responsable de Correcció Lingüística i Jurídica de la Comissió Jurídica Assessora, publicat a la [Memòria 2024](#) de la Comissió Jurídica Assessora.

d'altres, marcar tots els substantius, ja siguin noms propis o comuns. En català –així com en castellà–, la minúscula és la lletra usual, i es recorre a la majúscula només en casos determinats i, bàsicament, amb dues funcions:

1. Funció demarcativa: s'usa la majúscula segons la situació de la paraula en el text –a l'inici d'un escrit, en contacte amb signes de puntuació, etc.–.
2. Funció distintiva: s'usa la majúscula segons la naturalesa de les paraules; és a dir, si es tracta de noms propis o de noms comuns que funcionen com a noms propis atès que s'han singularitzat.

Doncs bé, partint de la base que l'ús de la majúscula i de la minúscula és un aspecte convencional de la llengua i no pas una qüestió gramatical, i de la distinció entre la funció demarcativa i la distintiva de les majúscules, tot seguit es presenten els criteris que segueix la Comissió Jurídica Assessora per a aplicar les convencions sobre les majúscules i minúscules.

Cal indicar que aquests criteris es basen en el document *Majúscules i minúscules* del Departament de Política Lingüística⁷⁴ i en els criteris de l'IEC,⁷⁵ els quals s'han detallat en aquest estudi per tal d'analitzar com els aplica la Comissió Jurídica Assessora en funció de les especificitats dels dictàmens i documents d'aquest òrgan consultiu.

Al llarg d'aquest estudi es posen exemples de termes, locucions o frases dels dictàmens i altres textos de la Comissió per a il·lustrar els criteris; no es tracta, en cap cas, de llistes tancades. Per a facilitar-ne la lectura i la consulta a vegades s'agrupen per temàtiques o similituds.

2. 1. Funció demarcativa

En aquest apartat es tractaran succintament els diversos casos que afecten la funció demarcativa; és a dir, quan s'ha d'utilitzar la majúscula inicial en funció d'una posició determinada dins del text o en relació amb els signes de puntuació.

74. Generalitat de Catalunya, Departament de Cultura, Direcció General de Política Lingüística: [Majúscules i minúscules](#), «Criteris Lingüístics», Barcelona, 4a ed., 2016.

75. Institut d'Estudis Catalans: [Regles d'ús de les majúscules i les minúscules](#) [en línia], «Crítèria», Barcelona, 2023.

1. Inici de frase: cal utilitzar la majúscula a principi d'un text i després de punt:

“El procediment de revisió d'ofici es pot incoar per iniciativa pròpia de l'Administració o bé a sol·licitud d'interessat. En aquest cas, el procediment s'ha iniciat d'ofici.”

2. Inici de citació: si el text que s'està reproduint comença amb majúscula, cal respectar-la, independentment que la citació s'iniciï amb dos punts o no. Si s'introdueix amb dos punts, en cas de lletra minúscula cal posar a l'inici de la citació uns claudàtors amb punts suspensius per a indicar que s'omet un fragment:

«Segons l'article 71.1 de la Llei 26/2010, “La competència per a iniciar i resoldre els procediments de revisió d'ofici [...] correspon a l'òrgan que els ha aprovat o dictat”.»

«El Dictamen 513/2024 va indicar: “[...] no existeix cap títol vàlid que habiliti l'instant [...]”.»

3. Després de dos punts:

a) Generalment, després de dos punts s'escriu minúscula:

“Sol·licitava que s'incorporessin a l'expedient dos certificats: l'un dels serveis prestats com a professora interina i l'altre dels serveis prestats com a professora visitant.”

b) En enumeracions formades per sintagmes nominals llargs o oracions –que poden anar encapçalades amb *que*– i que finalitzen amb un punt, s'escriu sempre majúscula a l'inici de cada element enumerat.

“Cal que hi concorrin els requisits següents: 1. Que l'acte sigui ferm en via administrativa. 2. Que existeixi un error de fet. 3. I que l'error hagi estat patit per l'Administració [...]”

c) En enumeracions formades per sintagmes nominals llargs o oracions –que poden anar encapçalades amb *que*– i que finalitzen amb un punt i coma, es pot escriure majúscula o minúscula a l'inici de cada element enumerat.

“Els requisits que hi han de concórrer [...] són: a) que existeixi un dany efectiu [...]; b) que la lesió [...]; c) que no hi hagi intervingut força major, i d) que el dany sigui antijurídic [...]”

“Els requisits que hi han de concórrer [...] són: a) Que existeixi un dany efectiu [...]; b) Que la lesió [...]; c) Que no hi hagi intervingut força major, i d) Que el dany sigui antijurídic [...]”

d) En enumeracions formades per mots o sintagmes nominals curts, cada element enumerat comença amb minúscules. Si tenen forma de llista, es pot ometre el signe de puntuació al final de cada element.

“En l'escrit de reclamació consta: a) un informe d'alta d'hospitalització; b) el justificant d'ingrés [...], i c) diverses fotografies [...].”

2. 2. *Funció distintiva*

La funció distintiva permet bàsicament que determinats mots se singularitzin davant dels que tenen un significat genèric; així, es fa la distinció entre noms propis i noms comuns, els primers dels quals s'escriuen amb majúscules. És evident que hi ha noms propis que són fàcilment detectables –com els antropònims o els topònims–; però, en els casos en què noms comuns passen a ser noms propis, no sempre és fàcil de detectar-los –mots com *administració*, *estat* o *lleï*–. I a l'inrevés, pot haver-hi noms propis que s'han generalitzat i han passat a ser comuns, i aleshores s'escriuen amb minúscula inicial –com ara *aspirina*, provinent del nom comercial del fàrmac Aspirina, o *pantone*, que prové de la marca comercial Pantone–.

Ara bé, quan un nom comú s'ha de considerar que està singularitzat i és un nom propi? Cal delimitar bé els casos i establir uns criteris per a utilitzar les majúscules quan realment sigui necessari. Tot seguit, es presenten els criteris que segueix la Comissió Jurídica Assessora en l'ús de les majúscules amb aquesta funció distintiva.

2. 2. 1. Consideracions prèvies

Cal tenir en compte les consideracions següents:

1. Les majúscules segueixen les mateixes regles d'accentuació i quant a la dièresi que les minúscules.

2. No s'han d'utilitzar mots o fragments amb lletres majúscules per a destacar-los,⁷⁶ tret dels casos següents:

a) Els títols o els apartats principals dels dictàmens:

DICTAMEN 1/2024 / ANTECEDENTS DE FET / FONAMENTS JURÍDICS / CONCLUSIÓ

76. En les citacions literals, que es reproduïen entre cometes, els mots o fragments que estan destacats en els textos originals, ja sigui amb majúscules o amb negretes, es marquen amb l'ús de la cursiva.

b) Determinats documents –com ara resolucions o certificats–, en què es destaca el verb principal (seguit de dos punts):

RESOLC: / CERTIFICO:

3. Les sigles s'escriuen sempre amb majúscules, tant si corresponen a l'abreviació d'un sintagma que és un nom propi –i, per tant, escrit amb majúscules– com a la d'un nom comú –escrit amb minúscules–:

Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya (DOGC); ressonància magnètica (RM)

4. Els símbols s'escriuen amb minúscules o amb majúscules d'acord amb les normes ISO i altres convencions internacionals:

kg (kilogram); h (hora); W (watt); kW h (quilowatt hora); °C (grau Celsius o grau centígrad)

5. Quan un conjunt de mots ha d'anar amb majúscules, en queden exclosos els articles, les preposicions i les conjuncions:

Jutjat de Primera Instància i Instrucció núm. 1

Tan sols en les denominacions que tenen com a complement un nom propi amb article en aposició⁷⁷ es posa aquest article amb majúscula:

Centre d'Atenció Primària El Clot (CAP El Clot)

Centre de Normalització Lingüística L'Heura (CNL L'Heura)

6. No s'ha d'utilitzar majúscula inicial per a donar importància o rellevància a determinats conceptes:

dret; funció pública; institució; jurisprudència; ordenament jurídic; poder judicial

7. Atès que l'ús de la majúscula és restrictiu i només s'ha d'utilitzar en casos concrets, en cas de vacil·lació –per exemple, quan no se sàpiga si un mot genèric forma part d'un nom propi–, és preferible optar per la minúscula.

77. És a dir, quan es juxtaposa un substantiu o un sintagma nominal a un altre substantiu o a un altre sintagma nominal, en què aquell fa d'adjunt explicatiu d'aquest.

2. 2. 2. Noms referits a persones

2. 2. 2. 1. Càrrecs oficials i professions

S'escriuen amb minúscula inicial:⁷⁸

advocat en cap; alcaldessa; mossa d'esquadra; secretari general; síndic de greuges;⁷⁹
tinenta d'alcaldia

Però, si darrere de la denominació del càrrec s'esmenta la denominació d'una institució o entitat, o dels seus òrgans de gestió, aquests s'escriuen amb majúscules:

consellera de Salut; director general de Serveis Socials; regidora d'Urbanisme; síndic major de Comptes

De la mateixa manera, si darrere hi ha el nom oficial d'una llicenciatura, aquest s'escriu amb majúscules:⁸⁰

doctora en Dret; doctor honoris causa; llicenciat en Medicina i Cirurgia; màster en Medicina Avaluadora

Si, per contra, es tracta d'una especialitat en què no es fa referència a una titulació oficial, va amb minúscula:

especialista en cirurgia vascular; expert en medicina forense

2. 2. 2. 2. Tractaments

a) Tractaments no protocol·laris

S'escriuen sempre amb minúscula inicial, tret que estiguin abreujats:

senyor; senyores; doctora; Sr.; Sres.; Dra.

78. Excepte quan van immediatament precedits d'una forma de tractament protocol·lari. *Vid.* l'apartat 2.2.2.2 d'aquest estudi.

79. Es refereix a la persona que dirigeix la institució del Síndic de Greuges. Per als noms de les institucions, *vid.* l'apartat 2.2.3.1 d'aquest estudi.

80. Per al nom de les titulacions, *vid.* l'apartat 2.2.12.2 d'aquest estudi.

b) Tractaments protocol·laris

S'escriuen sempre amb majúscula inicial, tant les formes plenes com les abreujades:

Molt Honorable Senyor; M. Hble. Sr.

Si el tractament protocol·lari inclou designacions de càrrecs, el càrrec també s'escriu amb majúscula inicial:

Molt Honorable Senyor President de la Generalitat

Ara bé, si el càrrec no està inclòs dins del tractament protocol·lari, ha d'anar amb minúscula inicial:

Molt Honorable Senyor Salvador Illa, president de la Generalitat de Catalunya

2. 2. 3. Noms d'institucions, organismes, entitats i empreses

2. 2. 3. 1. Entitats formalment constituïdes

Els noms i adjectius que formen part de la denominació de les entitats que estan formalment constituïdes, ja siguin públiques o privades, s'escriuen amb majúscules inicials:

la Comissió Jurídica Assessora; el Govern de la Generalitat de Catalunya; el Síndic de Greuges –nom de la institució–⁸¹

la Comunitat Valenciana –però *la comunitat autònoma de Catalunya* perquè *comunitat autònoma de* no forma part del nom propi oficial–

el Centre Penitenciari Brians 1; el Cos d'Agents Rurals; el Cos de Mossos d'Esquadra

l'Ajuntament d'Olot; la Guàrdia Urbana de Barcelona; la Policia Local de Manresa; la Policia Municipal de Terrassa –però *la policia municipal de Barcelona* perquè el nom oficial és Guàrdia Urbana de Barcelona–

la Diputació de Barcelona –però *la Diputació provincial de Barcelona* perquè *provincial* no forma part del nom propi–

81. Per als noms dels càrrecs, *vid.* l'apartat 2.2.2.1 d'aquest estudi.

el Jutjat Social núm. 1 de Lleida; el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya

l'Àrea Bàsica de Salut La Cerdanya; el Centre d'Atenció Primària Les Corts; la Clínica Diagonal; l'Equip d'Atenció Primària Barcelona Sardanya; l'Hospital Universitari Vall d'Hebron; la Regió Sanitària Lleida

l'Escola Turó del Cargol; el Consell Escolar de Catalunya

l'Associació de Veïns i Veïnes d'Horta; l'Autoritat Portuària de Barcelona; el Col·legi de Farmacèutics de Girona; la Fundació La Caixa; Sistema d'Emergències Mèdiques, SA; l'UTE Social Neteja Girona

l'Arxiu Nacional de Catalunya; L'Auditori; la Biblioteca de Catalunya; el Museu d'Art Contemporani de Barcelona; el Teatre Lliure

En canvi, s'escriuen amb minúscules quan funcionen com a genèrics, estan en plural o no formen part del nom propi:

un canvi de govern; l'acció de govern; transparència i bon govern; el govern municipal

els departaments de Salut i Justícia; cap departament; el departament competent en matèria de salut; el departament corresponent; un departament; del mateix departament

cos mèdic; cos tècnic d'especialistes de la Generalitat de Catalunya; cos de gestió d'administració; cos de professors d'ensenyament secundari –en tots aquests casos com a conjunt de persones que exerceixen una mateixa funció o professió–

2. 2. 3. 2. Òrgans de gestió

S'escriuen amb majúscules inicials les denominacions dels òrgans de gestió d'organismes i entitats oficials i no oficials, i els serveis o àrees dins de l'àmbit sanitari:

el Consell de Direcció del Servei Català de la Salut
la Secretaria General del Departament de la Presidència

l'Alcaldia Presidència de l'Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet
la Brigada Municipal d'Obres de l'Ajuntament de Ripollet –però *la brigada municipal* i *la brigada de manteniment* com a grup de persones que fan un mateix treball, sense que sigui un òrgan de gestió–

el Districte de Gràcia –com a òrgan municipal–;⁸² el Ple de l'Ajuntament de Salt
la Sala Contenciosa Administrativa, Secció Primera, del Tribunal Suprem

la Clínica del Dolor del Centre Mèdic Teknon; el Comitè de Malalties Infeccioses; les
Consultes Externes de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau; el Servei d'Urgències de
l'Hospital Clínic; la Unitat del Son de l'Hospital Universitari Vall d'Hebron

l'Àrea de Control de Qualitat de Sistema d'Emergències Mèdiques, SA; el Claustre de la
Facultat de Dret; la Comissió Gestora del Col·legi d'Higienistes Dentals; el Comitè
d'Empresa de l'Agència de Salut Pública de Barcelona; la Direcció de l'Escola Patufet; la
Mesa General de Negociació 2019-2023; l'Oficina de Correus núm. 4 de Barcelona

En canvi, s'escriuen amb minúscules quan funcionen com a genèrics o estan en plural:

una secretaria general; cap secretaria general; la secretaria general competent en
matèria de govern obert; cada secretaria general; les secretaries generals

un decret d'alcaldia; per resolució d'alcaldia; tinenta d'alcaldia; debatre en ple

derivació d'urgències; l'equip d'atenció primària corresponent; l'atenció primària de salut

l'oficina de Correus esmentada

També s'escriuen amb minúscules els òrgans que no estan constituïts formalment, com
ara *l'equip de direcció*, *la direcció facultativa de l'obra*, o els que, tot i tenir una estructura
fixada, tenen una funció específica limitada en el temps; motiu pel qual poden
considerar-se locucions comunes:

la comissió avaluadora; el tribunal qualificador; la mesa de contractació

2. 2. 3. 3. Entitats jurídicopúbliques

S'escriuen amb majúscula inicial els mots *administració*, *estat*, *església* quan designen
una institució concreta, com a ens individualitzat; però els adjectius i els complements
del nom que acompanyen la designació s'escriuen sempre amb minúscules:

l'Administració pública; l'Administració de justícia; l'Administració general de l'Estat;
l'Administració electrònica; l'e-Administració; l'Estat espanyol; l'Església catòlica

82. Com a divisió territorial, *vid.* l'apartat 2.2.10.3 d'aquest estudi.

En canvi, s'escriuen amb minúscules quan funcionen com a genèrics o estan en plural:

una administració; dret a una bona administració; el principi de bona administració; un poder adjudicador no administració pública; les administracions locals

cada estat europeu; l'estat legislador; els estats de la Unió Europea; els estats membres

una església (edifici); al costat de l'església (edifici)

2. 2. 3. 4. Designacions incompletes

Les denominacions d'institucions, òrgans de gestió o entitats –moltes vegades formades per una part genèrica seguida d'una part específica (*Tribunal Suprem*, *Departament de Salut*, *Hospital Clínic*)– poden fer-se d'una manera incompleta, després d'haver esmentat la denominació completa,⁸³ per tal de no repetir-les:

a) Si es conserva només la part específica, s'ha d'escriure amb majúscules:

els Mossos d'Esquadra –referit a l'òrgan; si es refereix a les persones que formen part d'aquest cos, s'escriu amb minúscules: “la declaració dels mossos d'esquadra que van presenciar els fets”–

la Seguretat Social –referit a l'entitat, si es refereix al concepte de dret laboral s'escriu amb minúscules: *dret a la seguretat social*–

És preferible no utilitzar només la part específica en casos com els següents:

~ la jurisprudència del Suprem;⁸⁴ ~ l'expedient que ha enviat Salut –però *la consellera de Salut* o *la cap de Recursos Humans*–; ~ l'informe del Clínic; ~ una cita amb Cardiologia

b) Si es conserva només la part genèrica, utilitzada com si fos el nom propi, però abreujat, s'ha d'escriure amb majúscules:

l'Administració o aquesta Administració (per *Administració pública*)
la Comissió o aquesta Comissió (per *Comissió Jurídica Assessora*)
l'Estat (per *Estat espanyol*)

83. En casos com *Correus* o *Mossos d'Esquadra*, per exemple, no cal haver fet anteriorment una menció al nom complet.

84. Els exemples precedits d'una vírgula (~) són considerats com a solucions menys preferibles.

la Secretaria General o aquesta Secretaria General (per *Secretaria General del Departament de la Presidència*)

l'Ajuntament o aquest Ajuntament (per *Ajuntament d'Olot*)

l'Alcaldia o aquesta Alcaldia (per *Alcaldia de l'Ajuntament de Barcelona*)

l'Institut o aquest Institut (per *Institut Municipal de Parcs i Jardins de Barcelona*)

el Ple o aquest Ple (per *Ple de l'Ajuntament de Salt*)⁸⁵

la Policia Local (per *Policia Local de Manresa*)

el Jutjat o aquest Jutjat (per *Jutjat Social núm. 1 de Lleida*)

el Ple (per *Ple del Tribunal Constitucional*)

aquesta Sala (per *Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Suprem*)

el Tribunal o aquest Tribunal (per *Tribunal Suprem*)

l'Agència o aquesta Agència (per *Agència de Salut Pública de Catalunya*)

l'Institut o aquest Institut (per *Institut Català de la Salut*)

el Servei d'Urgències o el Servei esmentat (per *Servei d'Urgències de l'Hospital Clínic*)

el Consell Escolar (per *Consell Escolar de l'IES Joan Coromines*)

el Consorci (per *Consorci d'Educació de Barcelona*)

la Direcció (per *Direcció de l'Escola Patufet*)

el Col·legi (per *Col·legi de Farmacèutics de Girona*)

la Comissió Gestora (per *Comissió Gestora del Col·legi d'Higienistes Dentals*)

Correus (per *Societat Estatal Correus i Telègrafs, SA* –atès que es tradueixen al català les designacions d'institucions i entitats dependents de l'Administració pública–)

c) Si es conserva només la part genèrica, utilitzada no com a nom propi sinó com a nom comú, amb un significat genèric, s'ha d'escriure amb minúscules.

Seria el cas de mots com ara *hospital*, *clínica*, *equip d'atenció primària*, *centre d'atenció primària*, *escola*, *col·legi* –com a centre educatiu–, *institut* –com a centre d'educació secundària–, *cos*, *centre penitenciari*, *associació*, *associació de veïns*, *museu*, etc.:

l'informe de l'hospital implicat en els fets; l'assistència mèdica al centre d'atenció primària esmentat; els membres d'aquest cos; el secretari de l'associació de veïns i veïnes

85. Quan *p/e* significa 'reunió' o 'sessió' és un nom genèric i s'escriu amb minúscula: en aquest ple del dia 4 d'abril, l'acta de l'últim ple.

2. 2. 3. 5. Designacions correferents

Si no s'usa el nom propi oficial d'una institució, organisme o entitat i s'hi fa referència mitjançant una denominació correferent, s'escriuen amb minúscula tots els substantius i adjectius emprats:

l'alt òrgan consultiu (la Comissió Jurídica Assessora); l'alt tribunal (el Tribunal Suprem); el consistori (l'Ajuntament de Vic); la corporació municipal de Lleida (l'Ajuntament de Lleida); aquest cos (la Guàrdia Urbana); el plenari (el Ple de l'Ajuntament de Navarces)

2. 2. 4. Noms de sistemes i xarxes

2. 2. 4. 1. Sistemes i xarxes institucionalitzats

Els sistemes –entesos com un tot orgànic les parts del qual estan coordinades segons uns principis i contribueixen a un determinat objecte– i les xarxes –enteses com un sistema integrat per diversos organismes– que estan institucionalitzats s'escriuen amb els substantius i els adjectius que els componen amb majúscules inicials:⁸⁶

Sistema d'Informació, Gestió i Tramitació dels Documents del Govern (SIGOV); Sistema Europeu de Comptes (SEC); Sistema Integrat de Qualificacions i Formació Professional
Sistema Nacional de Publicitat de Subvencions i Ajuts Públics; Sistema Nacional de Salut

Xarxa Hospitalària d'Utilització Pública (XHUP)

Codi Ictus;⁸⁷ Codi Infart Agut de Miocardi (Codi IAM); Codi Sèpsia

2. 2. 4. 2. Sistemes i xarxes entesos com a bases de dades

En aquests casos, s'escriuen només amb la inicial del primer mot amb majúscula:

el Sistema d'informació de la Comissió Jurídica Assessora (SICJA)
el Sistema sanitari integral d'utilització pública de Catalunya (SISCAT)

86. En el cas de *la xarxa Natura 2000*, el mot *xarxa* s'escriu amb minúscula perquè no forma part del nom propi; per tant, és un genèric.

87. Cal destacar el cas de *Codi Ictus*, i similars, amb majúscules, perquè s'entén com un sistema –organitzat a partir de la xarxa d'hospitals comarcals, dels hospitals de referència i del Sistema d'Emergències Mèdiques– que permet la identificació ràpida, la notificació i el trasllat dels pacients amb ictus cerebrals als serveis d'urgències adequats en el mínim temps.

2. 2. 4. 3. Sistemes i xarxes de persones o coses connectades entre si

En aquests casos, en què no formen part de noms propis i s'utilitzen com a noms comuns, s'escriuen amb minúscules:

el sistema sanitari públic; el sistema de la Seguretat Social –en què *sistema* no forma part del nom propi a què es refereix–; el sistema universitari; el sistema de valoració dels danys i perjudicis causats a les persones en accidents de circulació; el sistema nerviós

la xarxa de serveis socials d'atenció pública, la xarxa sanitària pública; la xarxa de centres, serveis i establiments sociosanitaris d'utilització pública de Catalunya; la xarxa telefònica

2. 2. 5. Noms de registres i catàlegs

2. 2. 5. 1. Registres que es refereixen a una unitat administrativa

Els substantius i adjectius que componen aquests noms s'escriuen amb majúscules inicials, atès que es tracta del nom propi d'un organisme:

el Registre Civil; el Registre de la Propietat; el Registre General de l'Ajuntament de Barcelona; el Registre Mercantil; el Registre Nacional d'Associacions

2. 2. 5. 2. Registres o catàlegs que es refereixen a una base de dades

En aquests casos, només s'escriuen amb majúscula inicial els mots *registre* i *catàleg*:

el Registre d'empreses licitadores i classificades de Catalunya (RELIC)
el Catàleg de patrimoni; el Catàleg de qualificacions professionals de Catalunya

2. 2. 5. 3. Registres genèrics o aglutinadors

En els casos en què no es tracta de registres únics, amb una funció molt concreta, sinó d'una denominació genèrica o un plural aglutinador, en què es fa referència al lloc on es registren documents, s'escriuen amb minúscula tant els substantius com els adjectius –tret dels noms propis que puguin incloure–:

el catàleg de llocs de treball; el registre de la Comissió Jurídica Assessora; el registre electrònic de l'Ajuntament; els registres civil i mercantil

2. 2. 6. Cens, padró i cadastre

Els mots *cens*,⁸⁸ *padró* i *cadastre* –definites en el *Diccionari de la llengua catalana*,⁸⁹ respectivament, com a llista oficial dels habitants d'un territori amb informació de llurs condicions socials, econòmiques, etc.; llista dels habitants d'un municipi, en què figuren llurs noms, llurs edats i altres dades personals, i registre estadístic de les finques urbanes i rústiques– s'utilitzen com a noms comuns, i, per tant, s'escriuen amb minúscules:

el cens electoral; segons les dades del cens; un cop consultat el padró

d'acord amb el que consta en el cadastre –però *Direcció General del Cadastre*–⁹⁰

2. 2. 7. Noms de textos normatius, documents, impostos i tràmits

2. 2. 7. 1. Textos normatius

a) S'escriu amb majúscula només la primera paraula de la denominació dels textos normatius –que és la que determina el rang de la norma–, així com els noms propis que incloguin o els títols d'altres normes:

l'Acord de Govern 29/2024, de 6 de febrer; el Decret 69/2006, d'11 d'abril, d'aprovació del Reglament d'organització i funcionament de la Comissió Jurídica Assessora; el Codi civil de Catalunya; el Codi tècnic de l'edificació; la Constitució espanyola; l'Estatut d'autonomia de Catalunya; els Estatuts de l'empresa pública Agència d'Avaluació de Tecnologia Mèdica;⁹¹ la Instrucció 6/2024; la Llei 5 /2005, de 2 de maig, de la Comissió Jurídica Assessora; l'Ordre PRE/147/2024; el Reial decret 203/2021, de 20 de març, pel qual s'aprova el Reglament d'actuació i funcionament del sector públic per mitjans electrònics

88. Per a censos amb un títol propi, *vid.* l'apartat 2.2.7.4 d'aquest estudi.

89. [*Diccionari de la llengua catalana*](#) [en línia]: DIEC. 2a ed. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans [2007].

90. Per als noms de les institucions, *vid.* l'apartat 2.2.3.1 d'aquest estudi.

91. El mot *Estatuts* amb majúscula encara que estigui en plural perquè es tracta d'un sol text en què hi ha un conjunt de disposicions.

b) En canvi, els textos refosos i els textos articulats s'escriuen amb minúscula inicial, atès que no són una categoria normativa:

el text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya

el text articulat de la Llei sobre trànsit

c) Les denominacions abreujades segueixen el mateix criteri –després d'haver-hi fet anteriorment una referència completa–:

la Llei 5/2005; la Llei; aquesta Llei; establert en la mateixa Llei; aquesta Llei orgànica; la Llei orgànica d'educació; el Decret Llei esmentat; el Projecte de decret; l'Avantprojecte de llei; el Reglament penitenciari; l'Ordre esmentada; la Directiva (UE) 2015/1535; l'Acord GOV/15/2022; l'Acord del Govern; aquest Acord

d) Les designacions genèriques i en plural dels textos normatius i les designacions correferents s'escriuen amb minúscula:

les lleis de procediment administratiu; d'acord amb la llei –*lleí* entesa d'una manera genèrica–; s'ha d'aprovar per llei; l'imperi de la llei; un projecte de decret; norma amb rang de decret; segons el mateix cos legal; aquesta norma; la normativa urbanística

2. 2. 7. 2. Documents administratius i jurídics oficials

a) La primera paraula de la denominació completa de documents administratius i jurídics oficials –que designa la classe de document– s'escriu amb majúscula inicial:

l'Acord de la Junta de Govern Local d'11 de maig de 2023; l'Acta de l'operació realitzada per a reconèixer la línia de terme i assenyalar les fites comunes als termes municipals de Foixà i de Rupià de 6 de juliol de 2018; el Conveni col·lectiu del personal laboral; el Decret d'alcaldia 5/2024, de 6 de maig; el Dictamen 1/2024 de la Comissió Jurídica Assessora; l'Edicte de 22 d'abril de 2024; l'Informe 4/2024, de 5 de març, de l'Assessoria Jurídica; la Resolució de 24 de juny de 2024; la Sentència 225/2024, de 4 de juliol, del Tribunal Suprem

b) Les denominacions abreujades –sense les dades que el singularitzen, que s'han d'haver indicat anteriorment– o genèriques s'escriuen amb minúscules:

l'objecte del dictamen; aquest dictamen; el dictamen citat; d'acord amb el dictamen de la Comissió; la petició de dictamen; se sotmet a dictamen

la sentència esmentada; aquest decret d'alcaldia; el conveni col·lectiu sectorial aplicable; l'edicte corresponent; l'acord d'incoació; per acord de la Junta de Govern Local; l'acord plenari; el contracte entre l'Ajuntament de Rubí i l'empresa reclamant

c) Les denominacions de tràmits i procediments administratius i judicials que no corresponen a un document o una norma amb un títol propi, sinó a una actuació oficial, s'escriuen amb minúscules:

les actuacions núm. 22/2024; el contracte de 6 de març de 2024; les diligències prèvies núm. 51/2024; l'expedient disciplinari núm. 65/24-ED; l'informe d'impacte de gènere; la interlocutòria de 18 de novembre de 2024; la memòria de les observacions i al·legacions presentades; el plec de clàusules administratives del contracte; la proposta de resolució d'11 d'octubre de 2024; el recurs contenciós administratiu núm. 458/2024

l'acta de 4 de juliol de 2024 del Ple de la Comissió;⁹² l'acta de delimitació de 6 de novembre de 1999; l'acta d'inspecció de 17 d'abril de 2023; estenc aquesta acta

2. 2. 7. 3. Parts de documents i textos legals

Les parts genèriques dels documents i textos legals s'escriuen amb minúscules inicials:

l'annex 2; l'apartat b); l'article 1; el capítol II; la disposició transitòria primera; el document número 3; el fonament jurídic segon; el llibre segon del Codi civil de Catalunya; el preàmbul; la secció tercera; el títol segon la clàusula primera

2. 2. 7. 4. Informes, estudis, enquestes, plans i projectes

En aquests tipus de documents, quan tenen un títol propi que els singularitza —és a dir, s'està citant el títol de l'estudi, el pla, etc.—, hi ha dues possibilitats:

a) Si el mot genèric —*estudi, pla, guia*, etc.— forma part de la designació, la lletra inicial del primer mot s'escriu amb majúscula:⁹³

el Cens de població i habitatges; l'Enquesta de població activa (EPA); l'Estudi d'identificació dels trams de concentració d'accidents amb animals ungulats; l'Informe sobre l'estat dels serveis socials a Catalunya; la Guia d'actuació davant una pacient portadora del dispositiu Essure; el Manual d'elaboració de normes de la Generalitat de Catalunya; el Mapa sanitari de Catalunya; el Marc europeu comú de referència per a les

92. Aquests exemples d'acta, a diferència del de la lletra a) d'aquest apartat, són actuacions en què no hi ha un títol propi.

93. Però quan es fa una modificació d'aquests plans, especialment en l'àmbit urbanístic, el terme inicial *modificació* o *modificacions* s'escriu amb minúscula: *la modificació puntual del Pla general metropolità* o *la modificació puntual de les Normes subsidiàries de planejament*.

llengües (MECR); les Normes subsidiàries de planejament;⁹⁴ el Pla d'espais d'interès natural (PEIN); el Pla d'ordenació urbanística municipal (POUM); el Pla estratègic de polítiques d'igualtat de gènere; el Pla normatiu del Govern de la Generalitat de Catalunya per als anys 2021-2023; el Programa d'actuació urbanística municipal (PAUM); el Protocol de prevenció de suïcidis

b) Si el mot genèric no forma part de la designació, aquest s'escriu amb minúscules, i la designació, entre cometes i només amb majúscules la lletra inicial del primer mot:

l'informe "La sinistralitat viària durant l'any 2024"

l'estudi "Inventari i diagnosi de l'estat actual dels camins de ronda del litoral de Catalunya"

Les designacions incompletes i genèriques s'escriuen amb minúscules, tret del mot *Pla* en singular:

l'informe; l'informe sobre les al·legacions presentades; aquest estudi; l'estudi de detall
aquest programa; d'acord amb el protocol; els plans estratègics

aquest Pla; el Pla de govern; el Pla del Govern

S'escriuen també amb minúscula els mots genèrics quan acompanyen una sigla o un acrònim que ja inclouen aquests mots:

programa PIRMI –és a dir, del Programa interdepartamental de renda mínima d'inserció–

2. 2. 7. 5. Documents acreditatius i carnets

Els documents acreditatius i els carnets s'escriuen amb minúscules:

el carnet jove; la cartilla de la Seguretat Social; el document nacional d'identitat (DNI); el llibre de família; el passaport; la targeta sanitària individual

2. 2. 7. 6. Impostos i taxes

Les denominacions dels impostos i les taxes s'escriuen amb minúscules:

l'impost sobre activitats econòmiques (IAE); la taxa sobre joc a casinos

94. El mot *Normes* s'escriu amb majúscula encara que estigui en plural perquè es tracta d'un sol text en què hi ha un conjunt de disposicions.

2. 2. 8. Publicacions

2. 2. 8. 1. Títols de llibres; d'obres teatrals, cinematogràfiques o d'arts plàstiques, i de programes de ràdio o televisió

S'escriu amb majúscula només la lletra inicial del títol, encara que sigui un article i no un substantiu –tret dels noms propis que continguin, que han d'anar amb majúscula–:

Memòria 2024 (llibre); *Estudis sobre la funció consultiva* (llibre)

El Suplement (programa de Catalunya Ràdio)

2. 2. 8. 2. Publicacions periòdiques

a) Butlletins, diaris i revistes

S'escriuen amb majúscules les inicials de tots els elements –tret dels articles, les preposicions i les conjuncions–:

Butlletí Oficial de l'Estat (BOE); *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya* (DOGC)

El Punt Avui; *Revista Catalana de Dret Públic*

un article d'*El 9 Nou* / una entrevista a *El 9 Nou*

Cal tenir en compte que els butlletins, diaris i revistes s'escriuen en cursiva, i, a més, que els títols dels butlletins o diaris oficials es tradueixen, però la resta de butlletins i diaris, no, com tampoc les revistes.

b) Col·leccions de llibres o altres obres

S'escriuen amb majúscules les inicials de tots els elements –tret dels articles, les preposicions i les conjuncions–. A més, s'escriuen en rodona i entre cometes:

“Estudis i Propostes”

c) Títols d'articles de revista, capítols i seccions d'un llibre

S'escriu amb majúscula només la lletra inicial del títol –tret dels mots que n'hagin de dur per altres raons–. Aquests títols s'escriuen entre cometes:

“Els dictàmens vinculants del Consell de Garanties Estatutàries” (dins la *Revista Catalana de Dret Públic*)

“Presentació: Llengües i estatus. L'oficialitat importa?” –amb altres majúscules per raó de la puntuació– (dins la *Revista de Llengua i Dret*)

2. 2. 9. Noms relacionats amb internet

En general, els noms relacionats amb els llocs web –pàgines web, portals, enllaços, apartats d'un web, etc.– s'escriuen amb el genèric amb minúscula i la inicial del primer mot de la denominació amb majúscula. En el cas dels apartats d'un web, s'adopta la convenció de marcar-los entre cometes:

el portal Participa –però *el portal de participació*, perquè no és la denominació del lloc, sinó una descripció–; el portal Transparència –però *el portal de la transparència*, perquè no és el nom propi–; en l'apartat “Publicacions pròpies” del web; la pàgina web Govern obert; la plataforma IRIS

Els noms propis de plataformes d'internet, cercadors, aplicacions i xarxes socials s'escriuen generalment amb majúscules –i en rodona–, i el genèric amb minúscules. Cal reproduir el que fa cada plataforma o aplicació:

l'aplicació La Meva Salut; Google Maps; la plataforma EACAT

En els casos en què el terme *portal* o *plataforma* forma part del nom propi, s'escriu amb majúscula inicial –tant la denominació completa com l'abreujada–:

la Plataforma de serveis de contractació pública (PSCP), la Plataforma
el Portal Jurídic de Catalunya, el Portal

Les adreces d'internet s'escriuen sense cap majúscula –ni accents ni marques tipogràfiques–:

https://cja.gencat.cat/ca/ambits_actuacio/publicacions/publicacions-propies/index.html

En els noms que comencen amb una *e* o una *i* minúscules –abreviacions d'*electrònic* i d'*internet*–, seguides normalment d'un guionet, cal reproduir el que fa cada plataforma:

e-FACT; el canal iCat; la plataforma e-Catalunya

2. 2. 10. Noms referits a llocs

2. 2. 10. 1. Noms de lloc amb article

a) Article de noms de lloc catalans i de noms de lloc no catalans que s'han catalanitzat

S'escriu amb minúscula –tret que sigui al començament d'una frase–, i es contrau com qualsevol altre article. Cal tenir en compte que força topònims contenen els articles *en* i *na*, com també l'article salat:

Sabadell; el Papiol; els Hostalets de Pierola; s'Agaró; Castellar de n'Hug
Castella-la Manxa⁹⁵
al Maresme; a l'Anoia; de l'Hospitalet de Llobregat

b) Article de noms de lloc no catalans que no s'han catalanitzat

S'escriu amb majúscula i no es contrau amb les preposicions que l'acompanyin:

La Rioja; Los Angeles; d'El Bierzo

2. 2. 10. 2. Noms de lloc amb les formes *can* i *cal* i variants

Les formes *can* (i les variants *ca n'* i *ca na*) i *cal* (i les variants *ca l'* i *ca la*) –combinació de *ca*, que significa 'casa', i de la forma corresponent de l'article definit– s'escriuen amb majúscula quan formen part del nom propi d'un nom de lloc, és a dir, com a topònim, o d'un edifici o establiment:

la masia de Ca la Mont; el disseminat Can Jep; el mercat municipal de Can Serra; el polígon industrial de Can Parellada; el barri de Ca n'Anglada

Només s'escriuen amb minúscula quan s'utilitzen com a nom comú per a referir-se a la casa d'una família concreta que hi viu o a aquesta família:

de cal Rovira ('de la casa de la família Rovira')

2. 2. 10. 3. Noms de demarcacions i de divisions territorials

S'escriuen amb minúscula inicial les designacions genèriques dels noms de les demarcacions o de les divisions territorials:

el barri del Raval; la comunitat autònoma de Galícia; l'entitat municipal descentralitzada de Valldoreix; les escoles del districte de Gràcia –com a divisió territorial; però *la seu del Districte de Gràcia* o *la regidora del Districte de Gràcia*—⁹⁶

95. Sense espais davant i darrere el guionet.

96. Com a òrgan municipal, *vid.* l'apartat 2.2.3.2 d'aquest estudi.

2. 2. 10. 4. Noms d'entitats locals territorials

S'escriuen amb majúscula inicial tots els elements –llevat dels articles i les preposicions– que componen els noms propis establerts dels municipis, les comarques, les vegueries, les entitats municipals descentralitzades, els nuclis agregats i els barris:

l'Alt Pirineu (vegueria); la Garrotxa (comarca); la Vall d'en Bas (municipi); la Zona Franca (barri); l'Estartit (entitat municipal descentralitzada)

2. 2. 10. 5. Noms de lloc històrics, geopolítics i geoturístics

S'escriuen amb majúscula inicial tots els elements dels noms de lloc històrics, geopolítics i geoturístics correferents –llevat dels articles i les preposicions– que componen les denominacions consolidades per l'ús amb aquesta grafia, encara que no siguin noms oficials:

el Camp de Tarragona; la Catalunya Central –però *la Catalunya occidental*, *la Catalunya interior*, en què l'adjectiu té una funció més descriptiva o de referència física–; la Ciutat Comtal (per *Barcelona*); les Terres de Ponent

2. 2. 10. 6. Noms de vies urbanes i interurbanes

Com a norma general, la part genèrica de les denominacions de carrers, avingudes, places, urbanitzacions, etc., així com les parcel·les, sectors o polígons, s'escriu amb minúscula, i el nom propi del lloc, amb majúscula:

l'avinguda Diagonal; el carrer Gran de Sant Andreu; el cinturó del Litoral; el moll de la Fusta; el nus de la Trinitat; el polígon de la Serra; el sector Els Pinetons –amb l'article *Els* amb majúscula perquè està en aposició–;⁹⁷ la parcel·la núm. 1; la plaça de les Glòries Catalanes; la ronda de Dalt; la urbanització La Pineda

En canvi, el mot inicial s'escriu amb majúscula quan la designació genèrica no va al començament del topònim:

el Quart Cinturó

La part genèrica del nom de les vies interurbanes també s'escriu amb minúscula:

l'autopista A-7 (l'A-7); l'eix del Llobregat; l'eix Transversal; la carretera comarcal 35 (la C-35); el túnel del Cadí

97. Vid. el punt 5 de l'apartat 2.2.1 d'aquest estudi.

Quan el nom genèric ha passat a formar part del nom propi, s'escriu amb majúscules inicials:

la Gran Via; la Rambla; la Via Augusta; el Portal de l'Àngel

2. 2. 10. 7. Noms d'infraestructures

La designació genèrica que acompanya el nom dels aeroports i dels ports s'escriu amb minúscula:

l'aeròdrom de la Cerdanya; l'aeroport de Lleida-Alguaire
el port de Palamós –però *el Port Vell*, *el Port Olímpic*–

Si l'expressió completa no fa referència a l'espai físic sinó a l'entitat o organisme que en gestiona l'activitat, s'escriu amb majúscules:

“El Projecte de decret es va sotmetre a audiència de les entitats i organismes següents:
Port de Sitges, Port de Palamós.”

S'escriuen amb minúscula els termes *metro* i *estació*:

la línia 3 del metro de Barcelona (L3); l'L3 del metro; l'estació de Diagonal

2. 2. 10. 8. Noms de parcs, jardins i espais protegits

La part genèrica dels parcs i jardins s'escriu amb minúscula inicial, i tots els substantius, adjectius i altres elements que componen la part del nom propi,⁹⁸ tret dels articles i les preposicions, amb majúscules inicials:

els aiguamolls de l'Empordà; el jardí botànic Marimurtra; el parc Güell –com a nom del parc; la forma *Park Güell* és el nom oficial del conjunt administratiu municipal–

En canvi, s'escriuen amb majúscula inicial tots els substantius i adjectius que formen part de les denominacions instituïdes d'una manera oficial:

el Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici; el Parc Natural de l'Alt Pirineu;
l'Espai Natural Protegit de les Muntanyes de Prades; la Zona d'Especial Protecció per a
les Aus Gallifa-Cingles de Bertí

98. Però *el Laberint d'Horta*, perquè *Laberint* no designa una part genèrica de parc o jardí.

2. 2. 10. 9. Noms d'accidents i llocs geogràfics

La designació genèrica del nom dels accidents i llocs geogràfics s'escriu amb minúscula:

el cap de Creus; el delta de l'Ebre –però *el Delta* quan no s'utilitza el nom propi–; el delta del Llobregat (el delta); les illes Balears –com a nom geogràfic; però *les Illes* quan no es fa servir el nom propi, i *les Illes Balears* quan s'hi fa referència com a comunitat autònoma–; la península Ibèrica –però *la Península* quan no s'utilitza el nom propi–; la platja de sa Riera

2. 2. 10. 10. Noms d'edificis i sales

Com a norma general, s'escriu amb minúscula el mot genèric (*edifici, estació, catedral, església, cementiri, sala, cinema, teatre* –en els dos últims casos, sempre que no formi part del nom d'una empresa–,⁹⁹ etc.) i amb majúscula el nom propi:

la biblioteca de la Comissió Jurídica Assessora; la catedral de Barcelona; el cementiri de Montjuïc; el cinema de Granollers l'edifici Fòrum; l'església de Sant Martí; l'estació de Sants; el monestir de Pedralbes; el teatre de Piera

la sala d'actes de la Comissió Jurídica Assessora; la sala de plens de l'Ajuntament

Però els noms d'edificis i de dependències i sales d'edificis que es consideren singulars o que el nom genèric forma part del nom propi –en general, museus, teatres, cinemes, en què forma part del nom de l'empresa– s'escriuen amb majúscules inicials –tots els substantius i adjectius–:

l'Auditori del Palau de la Generalitat; l'Auditori Meier del Museu d'Art Contemporani de Barcelona; la Biblioteca de Catalunya; els Cinemes Verdi; el Museu Frederic Marès; el Saló d'Actes del Col·legi de l'Advocacia de Barcelona; el Saló de Sant Jordi; el Palau de la Generalitat; el Pati dels Tarongers; el Teatre Romea

2. 2. 10. 11. Noms d'equipaments culturals, socials i esportius

Com a norma general, els substantius i els adjectius que formen part del nom dels equipaments de tipus cultural, social i esportiu (poliesportius, pavellons, estadis, piscines, biblioteques, centres cívics) s'escriuen amb minúscula inicial:

la biblioteca Jaume Fuster; el centre cívic Sagrada Família; el pavelló Casagemes; el poliesportiu municipal

99. Com a nom d'empreses, *vid.* l'apartat 2.2.3 d'aquest estudi.

Però en alguns casos el nom genèric forma part del nom propi de l'equipament:

el Circuit de Catalunya; l'Estadi Olímpic Lluís Companys; el Palau Sant Jordi; la Piscina Sant Jordi; el Velòdrom d'Horta

2. 2. 10. 12. Noms de mercats

El mot genèric dels mercats s'escriu amb minúscula:

el mercat del Ninot; el mercat setmanal de Santa Maria de Palautordera

Si es tracta d'esdeveniments de caràcter cívic o cultural,¹⁰⁰ o la paraula *mercat* forma part d'un nom propi, els substantius i adjectius que formen part del nom s'escriuen amb majúscula inicial:

el Mercat de la Música Viva de Vic; el Mercat de les Flors; el Mercat de Nadal de Girona

2. 2. 11. Períodes temporals

2. 2. 11. 1. Festivitats, celebracions i esdeveniments cívics, culturals i polítics

Tots els substantius i adjectius que formen els noms propis de festivitats i d'esdeveniments de caràcter cívic i cultural s'escriuen amb majúscula inicial:

l'Any Internacional de la Química; la Diada de Catalunya o la Diada –però *la Diada nacional de Catalunya*, amb l'adjectiu *nacional* amb minúscula–; el Dia Internacional de les Dones; la Festa Major de Santa Tecla; els actes de la Festa Major; el Festival Internacional de Jazz de Terrassa; l'Onze de Setembre; per Cap d'Any

Però els genèrics en plural i els mots *nit* o *vigília* o similars que poden precedir algunes festivitats s'escriuen amb minúscules:

les festes de Gràcia; les festes del municipi; els focs de Sant Joan
nit de Nadal; nit de Cap d'Any; vigília de Nadal

2. 2. 11. 2. Divisions temporals

S'escriuen amb minúscula inicial els noms dels mesos, dels dies de la setmana i de les estacions:

gener; dilluns; estiu

100. Per a esdeveniments cívics i culturals, *vid.* l'apartat 2.2.11.1 d'aquest estudi.

2. 2. 12. Activitats educatives, científiques i socials

2. 2. 12. 1. Cicles educatius, estudis i disciplines

S'escriuen amb minúscula inicial:

el batxillerat; el batxillerat de salut; el batxillerat artístic
el cicle infantil I1, I2, I3, I4, I5 (abans P1, P2, P3, P4 i P5)
el cicle de primària; primer de primària (1r); segon de primària (2n)
l'educació secundària obligatòria (ESO); primer d'ESO (1r d'ESO)
la formació professional (cicle d'ensenyament); l'FP; el cicle formatiu de grau mitjà
el grau universitari; els estudis de doctorat¹⁰¹

2. 2. 12. 2. Assignatures, cursos i titulacions

S'escriuen amb majúscula inicial tots els elements de la denominació exacta d'assignatures, cursos, titulacions i càtedres, i les especialitats. Si no es coneix el nom exacte, s'escriu amb minúscules:

l'assignatura d'Educació Física; la càtedra de Dret Civil –però *la Càtedra UNESCO d'Educació Ambiental*, atès que *càtedra* forma part del nom d'una entitat formalment constituïda–;¹⁰² el Cours de Seguretat Viària –en què *Curs* forma part del nom propi; però *el curs L'Administració electrònica*, atès que la denominació del curs comença després de *curs*–; doctorat en Filologia Catalana; el grau de Psicologia; llicenciada en Dret; la llicenciatura de Dret; el màster universitari en Advocacia; títol superior de Dansa (especialitat de Pedagogia de la Dansa)

Però s'escriuen amb minúscules quan es fa referència a les matèries d'una manera genèrica i també en relació amb els cossos docents:¹⁰³

un curs de formació específica; les classes de dret; en el decurs d'una classe d'educació física; la declaració del mestre d'educació física; titulacions per a exercir com a professor o professora d'educació física; el cos de mestres de taller d'arts plàstiques i disseny; el cos d'inspectors d'educació; en servei actiu en el mateix cos

101. Per a la denominació exacta de les titulacions, *vid.* l'apartat 2.2.12.2 d'aquest estudi.

102. Per a les entitats formalment constituïdes, *vid.* l'apartat 2.2.3.1 d'aquest estudi.

103. Per a la denominació dels cossos com a entitats formalment constituïdes o com a conjunt de persones que exerceixen una mateixa funció o professió, *vid.* l'apartat 2.2.3.1 d'aquest estudi.

Els cursos sense titulació o no reglats o amb un nom molt llarg es poden escriure amb una majúscula inicial només en el primer mot.

En el cas dels cicles formatius, els ensenyaments i les famílies professionals s'escriuen amb minúscules; en canvi, l'especialitat corresponent i els mòduls, amb majúscules:

el cicle formatiu de grau superior d'arts plàstiques i disseny d'Elements de Jardí de la família professional de disseny d'interiors

el mòdul de Gestió de Projectes Professionals; els mòduls de Gestió de Projectes

2. 2. 12. 3. Seminaris

La inicial del primer mot dels seminaris s'escriu amb majúscula. Com a norma general, la paraula *seminari* s'escriu amb minúscula quan no forma part del nom propi que introdueix:

Seminari de redacció d'informes; seminari Responsabilitat administrativa

2. 2. 12. 4. Congressos i jornades

Les denominacions d'activitats instituïdes oficialment o amb una individualitat clara en la vida social s'escriuen amb majúscules inicials:

VI Congrés de l'Advocacia Catalana; I Jornades sobre Dret Civil

En canvi, les denominacions genèriques s'escriuen amb minúscules:

un congrés de dret

la jornada sobre la Responsabilitat Patrimonial de les Administracions Públiques

2. 2. 12. 5. Ponències, conferències, sessions i taules rodones

S'escriu amb majúscula només la lletra inicial del títol, que va entre cometes:

la ponència "Tres problemes sobre la quantificació dels danys personals: aplicació orientativa i no analògica dels barems de trànsit, actualització de la indemnització i estat previ de la víctima"

la sessió "La responsabilitat patrimonial administrativa en l'àmbit tributari i subvencional"

2. 2. 13. Noms de denominacions oficials

Les denominacions de qualitat –denominació d'origen (DO), denominació d'origen qualificada (DOQ), denominació d'origen protegida (DOP), denominació geogràfica

(DG) i indicació geogràfica protegida (IGP)– s’escriuen amb majúscula inicial en tots els mots, tret dels articles i les preposicions:

la Denominació d’Origen Protegida Arròs del Delta de l’Ebre (DOP Arròs del Delta de l’Ebre); la Indicació Geogràfica Protegida Formatge Garrotxa (IGP Formatge Garrotxa)

Altres denominacions oficials, quan s’esmenten com a tals i no d’una manera genèrica, també s’escriuen amb majúscules:

Bé Cultural d’Interès Nacional; Patrimoni Natural de la Humanitat; Reserva de la Biosfera

2. 2. 14. Noms mèdics: malalties, proves, medicaments, bacteris

Les malalties i les proves i procediments mèdics s’escriuen amb minúscula, llevat dels noms propis que en puguin formar part. Si estan formades amb un nom llatí, també s’escriuen amb minúscula, i van en cursiva:

anèmia; malaltia de la son; disprosòdia parkinsoniana; diabetis *mellitus*; malaltia d’Alzheimer; malaltia de Parkinson –en què és preferible no prescindir del terme *malaltia*; en tot cas, si es fa, s’escriu amb minúscula i accent, si escau: *l’alzheimer* i *el pàrkinson*–

ressonància magnètica nuclear; tomografia computada; cirurgia del Parkinson; biòpsia toràcica percutània; pinces de Backhaus; dispositiu Essure; puntuació d’Apgar

Els medicaments s’escriuen amb majúscula inicial si fan referència a una marca concreta, i amb minúscula, si és un genèric o un principi actiu:

Sintrom; Artrotec; Cafiaspirina
acenocumarol; lidocaïna; paracetamol

Els noms de bacteris en llatí s’escriuen en cursiva i amb el primer mot amb majúscula inicial:

Staphylococcus aureus (estafilococ daurat); *Escherichia coli* (escheríchia coli)

2. 2. 15. Noms d’àmbits diversos

S’han d’escriure amb minúscula inicial un seguit de termes d’àmbits de l’economia, la política o el dret –com ara *jurisdicció*, *mercat*, *funció pública*, *dret*, *doctrina* o *política* o d’indicadors econòmics– en què hi ha una tendència a escriure’ls amb majúscula; llevat

que formin part de titulacions o d'òrgans de gestió, per exemple, en què formin part d'un nom propi.

la jurisdicció contenciosa administrativa; el mercat únic europeu; el dret civil català; la política monetària; l'índex de preus de consum (IPC); el mercat interior; el poder judicial; la doctrina dels actes separables; el test de pimes; el dipòsit legal B 11238-2024

el lot 1 del contracte; la fase 1 de les obres; la fita 6 (F6) de la línia de terme entre els municipis; la factura número 55/2024

3. Consideracions finals

En els apartats precedents s'ha pogut evidenciar que l'ús de les majúscules és força complex, atès que no es tracta d'una qüestió estrictament gramatical. Per aquest motiu, en aquest estudi s'han presentat uns criteris generals de la manera més clara, simple i coherent possible, que ajudin a l'hora de redactar i revisar els documents d'aquest òrgan consultiu, ja que és important que hi hagi una coherència dins d'un mateix text i també dins del conjunt de documents que emet.

Amb l'objectiu de fer entenedors els criteris i poder aplicar-los més fàcilment, s'hi han inclòs força exemples, extrets, bàsicament, dels dictàmens de la Comissió; exemples que, com s'ha vist, són d'àmbits molt diversos, com a reflex de la diversitat de matèries sobre les quals es dictamina.

Tot i tenir uns criteris establerts, per a determinar quins mots són noms propis i escriure'ls amb majúscules, és fonamental establir a què fan referència, atenent les informacions que se'n pugui tenir en cada cas. En alguns supòsits, per exemple, cal saber si es refereixen a un espai físic o a un organisme, o a un registre que sigui una unitat administrativa o tan sols una base de dades. D'altra banda, no s'han de reproduir al peu de la lletra tal com figuren en els expedients administratius sobre els quals es dictamina, atès que aquests poden seguir criteris diversos segons qui emet cada document que els configura i no mantenir una coherència interna. Així, un mateix mot, amb un referent idèntic, pot aparèixer algunes vegades amb majúscula i d'altres amb minúscula, de manera que cal identificar a què es refereix exactament i aplicar els criteris que s'han establert en aquest estudi per a aconseguir uns textos coherents i, alhora, més entenedors.

Finalment, s'ha d'indicar que aquests criteris formaran part del llibre d'estil de la Comissió Jurídica Assessora, atès que l'ús de les majúscules i minúscules és un tema

important en què hi ha moltes vacil·lacions i cal que quedi ben fixat i exemplificat. S'ha de tenir en compte que aquests criteris poden variar amb el temps, per a adaptar-los a possibles noves directrius emanades de les autoritats lingüístiques o bé per a ampliar-los, si es detecten altres termes dubtosos i esdevé necessari establir-ne l'ús.

Esperem que aquest estudi contribueixi a aclarir i fixar l'ús de les majúscules i les minúscules en els dictàmens i en la resta de textos de la Comissió Jurídica Assessora, i que pugui ser útil per a aquells operadors jurídics que hi puguin estar interessats.